

Олександр Виходець

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ З ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В ЗМІ

У статті зроблено спробу привернути увагу до збереження здоров'я журналістів ЗМІ на підставі розробленого автором методу аналізу шеститипових моделей соціальних комунікацій. В результаті отримано суттєвий аспект в подальшому розвитку теорії та низку практичних рекомендацій.

Ключові слова: аспект, здоров'я, комунікація, ліки, модель, соціальний, теорія.

В статье сделана попытка привлечь внимание к сохранению здоровья журналистов СМИ на основе разработанного автором метода анализа шеститиповых моделей социальных коммуникаций. В результате получен существенный аспект дальнейшего развития теории и получения некоторых практических рекомендаций.

Ключевые слова: аспект, здоровье, коммуникация, лекарства, модель, социальный, теория.

It was became the attempt to attract attention journalists health preservate on base author method of social communication analyze. It was obtained further development theory and some practical recommendations.

Key words: aspect, silence, communication, model, social, theory.

У сучасний період, коли в державі відбуваються бурливі суспільні процеси з укріплення незалежності та створення нових соціально-економічних механізмів, які ще підсилюються світовою кризою, перед засобами друку та телебачення постають такі завдання, що потребують від журналістів максимальної віддачі. Емоціональна та фізична напруга часто негативно впливає на людей.

Характер та умови роботи в ЗМІ, її організація в аспекті охорони здоров'я потребують не тільки уваги й піклування з боку керівників. По-перше, піклуватися про своє здоров'я повинен сам журналіст. Він першим відчуває симптоми хвороб, першим назначає собі прийом ліків. При виникненні травм, до прибуття лікарів він повинен знати

про першочергові міри. Крім того, журналіст, як і будь-яка людина, повинен знати, які ліки йому показані, а які протипоказані.

Мова не йде про госпітальне лікування, мова йде про ургентні випадки, коли потерпілий та ті, хто знаходиться поруч, повинні прийняти швидке рішення та відповідальні заходи. Щоб такий процес провести, необхідно володіти інструментом соціальних комунікацій. Дотепер це не було зроблено.

До цього часу також вважається, що в організації основна увага приділяється потерпілим при порушенні правил техніки безпеки. Звичайно, це рани, удари, переломи, які часто супроводжуються крововтратою; втратою свідомості та інші екстремальні випадки. Безумовно, цим займаються медичні працівники та спеціальні служби.

Проте часто стан здоров'я робітника визначається такими простими випадками, як тепловий удар, відхилення від норми кров'яного тиску, температури тіла. При цьому є ціла низка медикаментозних засобів, які негативно впливають на увагу й реакцію робітника. Ці питання вивчаються в медичній літературі, в яку, на жаль, більшість журналістів рідко заглядає.

З метою привернення більшої уваги до питання про вплив здоров'я на культуру журналістської праці, необхідно детальніше розглянути можливі вияви недостатньої культури робітника, викликані нездуванням, деякими хронічними захворюваннями, прийомом ліків.

Досягнення високої корпоративної культури в ЗМІ забезпечується також здоров'ям людини, із яким пов'язані безпечні умови праці. Від робітника потрібно розуміння свого самопочуття, уявлення про свої хронічні захворювання і динаміку їхньої зміни. Для того, щоб самому себе відповісти на запитання «чи можна мені працювати сьогодні?», «чи можна собі дозволити робити швидко або потрібно діяти повільно?», «чи нічого не трапиться через мій хворобливий стан?», «чи не введе мене мій пригнічений стан у якусь халепу?»

Такі запитання повинна ставити собі кожна культурна людина, а тим паче — журналіст. Особливо це стосується людей похилого віку, жінок. У статуті Всесвітньої організації охорони здоров'я визначається як «стан повного фізичного й духовного благополуччя», що може коригуватися хворобами й фізичними дефектами. Між здоров'ям та хворобою знаходиться стан передхвороби, коли хвороби ще немає,

але сили організму перенапружені або ослаблені. Передхвороба також припускає наявність коливань у самопочутті людини.

Серед робітників, навіть молодих, не так часто зустрічаються «практично здорові люди», тобто такі особистості, в організмі яких немає відхилень, немає чинників, що погіршують самопочуття і працездатність. У зв'язку з цим набуває особливої ваги самооцінка працівником свого загального стану та самопочуття.

У вигляді функціональної залежності стан здоров'я — (Зд) можна записати так:

Зд = функція (ментальності, фізичного загартування, народної медицини, оперативного втручання, спадковості, автотренінгу) (1).

На рис. 1 наведена модель соціальних комунікацій закритого типу, де здоров'я визначається як система в результаті використання «медикаментів — оперативного втручання — фізичного загартування — народної медицини — спадковості — ментальності».

Рис. 1. Соціальні комунікації в системі здоров'я

Використаємо метод самооцінки факторів, які складають модель на рис. 1. Ці відомості наведемо в таблиці 1, що є результатом опитування респондентів змішаної групи з 5 осіб — чоловіки та жінки, вік — 20 років, освіта незакінчена вища. Опитування зроблено після прочитання першої сторінки газети «Вечерня Одеса».

Складемо низку пріоритетів, розставимо бали, які оцінюють важливість факторів. Будемо вважати «упорядкування інформації» найважливішою характеристикою, тому що вона отримала найбільший середній бал = 7,6.

Таблиця 1

Самооцінка факторів у системі формування суспільної думки

	Респондент	Характерні фактори, в балах					
		Ментальність	Загартування	Народна медицина	Оперативне втручання	Спадковість	Автотренінг
1	А	6	0	2	1	3	7
2	Б	8	9	4	8	7	2
3	В	4	5	8	3	4	5
4	Г	0	6	6	8	8	4
5	Д	3	3	2	5	2	1
6	Средн.	4,2	4,6	4,4	5,0	4,8	3,8

У результаті отримаємо такий ряд:

1. Оперативне втручання — 5 балів
2. Спадковість — 4,8
3. Загартування — 4,6
4. Народна медицина — 4,4
5. Ментальність — 4,2
6. Автотренінг — 3,8 бали.

Сума розставлених балів складає 26,8.

Теорія пріоритетів вимагає подалі поділити виставлені оцінки на суму 26,8 та тоді отримаємо вектор коефіцієнту пріоритету:

$$0,18; 0,17; 0,17; 0,16; 0,15; 0,14 \quad (2)$$

Якщо підсумуємо вектор коефіцієнту пріоритету — отримаємо число 0,97. Близість такого числа до 1,0 свідчить про те, що розрахунок зроблено правильно.

Використаємо функцію пріоритетів.

Проста функція, яка устанавлює залежність від номера фактора (характеристики), має вигляд

$$a_i = \alpha_i / \sum \alpha_i \quad (3)$$

де величину α треба розрахувати за формулою, що залежить від номера характеристики

$$\alpha_i = i / 2^{i-1} \quad (4)$$

Для всіх 6 факторів, тобто коли «i» змінюється в інтервалі від 1 до 6, отримаємо таку послідовність коефіцієнтів пріоритету:

$$a : 0; 0,18; 0,37; 0,48; 0,77; 1,4. \quad (5)$$

На підставі залежності (5) можна стверджувати, що в бальній системі оцінок на формування здоров'я людини найбільш впливає спадковість, фізичне загарування та народна медицина (якщо немає необхідності оперативного втручання), найменше впливає автотренінг (тут мається на увазі автотренінг психологічний).

За допомогою раніше використаної методики парного зрівняння припустимо, що зрівнюються три цілі:

Ц1 — укріплення здоров'я,

Ц2 — фізичне загартування,

Ц3 — народна медицина.

Наведемо таблицю 1 зрівняння цілей:

Таблиця 1

Зрівняння цілей

Ціль	Ц1	Ц2	Ц3	Сума	Коефіцієнт важливості
Ц1	1	1	1	3	3:6=0,5
Ц2	1	1	0	2	2:6=0,33
Ц3	0	0	1	1	1:6=0,16
загалом				6	0,99

Знову отримано загальний результат, який приблизно дорівнює 1,0.

Таким чином, встановлюємо, що здоров'я співробітників зміцнює як фізичне загартування, так і народна медицина, але найбільше впливає фізичне загартування.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. *Большаков А. С.* Современный менеджмент : теория и практика / А. С. Большаков, В. И. Михайлов. — СПб. : Юпитер, 2000. — 410 с.
2. *Виходець О. М.* Засади культури організації / О. М. Виходець. — Одеса : Олтех, 2008. — 140 с.
3. *Виходець А. М.* О шестипозиционной модели коммуникаций / А. М. Виходець // Маркет-Ревю. — 2005. — декабрь. — С. 27–29.